

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. Quid, & quotuplices sint Feriæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

latio, ut notavimus num. præcedente. Ad
8 Resp. quòd non, si supersit adhuc alia
jure concessa; nam ubi superest remedi-
um ordinarium, ad extraordinarium re-
currendum non est; nisi fortè hoc sit pin-
guius; secus est de quarta, si fiat, prout
conceditur, quandoque fieri posse, sed
cum juris solennitate, de qua num. 783.
Ad 9. Resp. cum Zoëtio cit. n. 18. dila-
tione pendente non debere procedi ad ul-
teriora, intellige in his, super quo dilatio
data est, L. *Sive pars. 3. C. h. t.* hinc
pendente dilatione conquiescit Officium
Judicis, super punctis dilacione
affectis.

789. Ad 10. Resp. affirmativè; nam ejus
præsentia pro concedendis dilacionibus re-
quisita solum est in ejus favorem introdu-
cta, cui per ratihabitionem renunciare
potest. Ad 11. Resp. cum distinctione.
Nam, vel obtinuit eam prorogationem

ex falsa, & mentitâ causâ: vel ex verâ,
& justâ: si hoc secundum: ille, qui pro-
rogationem obtinuit à Judice altero in-
scio, excusatur, quamvis Judex venientj
in primo termino, eo in scio prorogato,
expensas, comparando in illo factas, tene-
atur resarcire; si primum: cum nulli do-
lus suus patrocinari debeat, prorogatus
non comparens, altero comparente, in
primo termino, committit stipulationem
judicio sibi, de qua L. 1. & *toto tit. C. si*
ex falsis instrument. Ad 12. Resp. quòd
dies termini totus cedat illi, cui assignatus,
qua dies termini est in termino; datus
enim in commodum ejus, non debet re-
stringi in ejus odium; unde ultimo et-
iam ejus momento rectè compareat, &
omnis, in fine institut. de verbor.

oblig.

* * *

QVÆSTIO IX.

IN TIT. IX. DE FERIIS.

790. **L**icet etiam *Feria* inducant judicio-
rum dilaciones; qua de causa titulus
de Feriis, statim subjungitur titulo de di-
lacionibus: ex alio tamen fine inducuntur
dilaciones; ex alio *feria*. Nam istæ,
ut constabit ex seqq. inducunt cessatio-
nem à certis actibus etiam judicialibus,
propter Dei, & Sanctorum cultum, & ob
bonum publicum, propterea fixæ, ac stabi-
les: Dilaciones autem propter utilita-
tem litigantium, ut ritè instructi in judi-
cium veniant, & futuram litem profe-
quantur; aut certè causis exigentibus
indulgeri partibus tempus, intra quod
liti necessaria comparent, instrumenta,
exquirant, Testes inveniant, & ob-
tineant; propterea non firmæ, ac stabi-
les, sed juxta rei necessitatem definiendæ.

ARTICULUS. I.

Quid, & quotuplices sint Feria?

791. **F**eria apud *Latinos* dictæ sunt, vel à fe-
riendis victimis, vel à ferendis epulis.
Erant enim Romæ dies festi, in quibus pe-
cudes immolabantur, & epulæ ex pecorū,
frugumquè proventibus fiebant. Apud *Le-*

gistas dictæ quasi *feriæ à foro*: nam dies
sunt, in quibus præstatur vacatio à negotiis
forensibus, L. *Divus. ff. eod. tit.* & sic dicun-
tur *dies quietis à causis*. Apud *Canonistas*
dictæ sunt à *fando*: quia in eis Deus solo
verbo aliquid fecit, & sunt omnes dies se-
ptimanæ, præter Sabbatum.

Feriæ omnes habentur in quadruplici 792
genere, nempe solemnes, temporariæ, re-
pentinæ, & canonicæ. *Solemnes*, de quibus
c. *conquestus, de fer. & L. dies festos C. eod.*
ab omni opere servili vacant, & in Dei ho-
norem, Sanctorumque venerationem indi-
cuntur: *Temporaria* (aliis nominibus *Rustica*
& *Publica*), de quibus fit mentio L.
præsides ff. eod. & L. si in aliquo, de offic.
procons. indicuntur ob utilitatem rusticam,
& publicam, nimirum pro messibus colli-
gendis, & vindemiis faciendis, ac pro varie-
tate regionum citius, aut tardius concedun-
tur.

Repentina, aliis nominibus *imperativa*, 793
& *extraordinaria*, de quibus L. *Sed & ff. §.*
si feria, ff. ex quibus causis, vocantur ex-
tra ordinem indictæ: quales v. g. indice-
bat Imperator iis diebus quibus aut vitæ,
aut

aut imperii auspicia sumpterat, aut insignem victoriam comparaverat. *Canonica* juxta Sylvest. V. *Dominica*, num. 2. sunt dies Septimanæ proximè numerati, in quibus operari per Sacros Canones permittitur. *Feria Latina*, de quibus fit mentio L. 2. §. *quoties*, ff. de orig. juris, fuerunt olim inductæ ob inducias firmatas inter populum Romanum, & Latinos. *Feriarum* est ab aliquo opere, vel studio vacare: *Feriatii*, seu *Feriatii dies* appellantur dies omnes, quibus Magistratus jus non dicit propter vocationem publicam, v. g. propter messem, aut vindemias, aut depositum Magistratum, L. 2. ff. de Feriis.

794. Præter hæc not. inter opera, quæ fiunt, alia esse, quæ dicuntur *servilia*, seu *mechanica*; alia *liberalia*: alia, quæ vocantur *mercatus*; alia *mercenaria*: alia *placita*, seu opera judicialia. *Servile*, seu *mechanicum* opus juxta S. Thomam 2. 2. q. 122. a. 4. est aliquod corporale opus ex his, in quibus unus homo alteri inservire solet: seu ad cujus exercitium servos deputatos habemus, ubi ars mechanica dirigit. Suarez l. 2. de diebus festis, c. 17. sic exponit opera servilia, & liberalia, ut servilia sint, quæ spectant ad corpus, & per servos exerceri solent; ut *terram colere*, & *artificia facere*: liberalia verò, quibus animus excolitur, ut loqui, legere, docere. Unde c. 20. ponit differentiam inter opus *servile*, & *liberale*, quasi servile cedat immediatè in utilitatem corporis; liberale autem, & si organo corporeo fiat, cedat immediatè in commodum animæ.

795. Sub nomine *Mercatus* teste Suarez cit. c. 29. veniunt contractus emptionum, & venditionum, locationum, permutationum, cum primis Nundinæ publicæ, quæ magno hominum concursu certis diebus fieri solent; *Placitum* autem accipitur pro causa civili, & aliis actibus judicialibus. Unde notat Pereyra in Elucidat. num. 189. tractatio causæ forensis vocatur *Placitum* in jure canonico, c. 1. de feriis; & c. *Placita* 1 §. q. 4. *Mercenarium* denique opus est, teste Suarez cit. c. 19. quod fit propter temporale lucrum, & stipendium, etiam si contingat esse conditionis non servilis. Non enim ex eo, quod opus fiat propter stipendium,

vel mercedem; servile est, si aliàs ingenuè factum servile non sit.

Præter hæc not. *Ferias solennes*, etiam dici ordinarias, quia SS. Canonibus, vel legibus definitæ sunt, & quotannis recurrunt; ex quibus illæ, quæ ad Dei cultum, & Sanctorum venerationem institutæ sunt, dicuntur *Sacra*; quæ verò in honorem Principis, aut similem causam politicam, ut notavimus supra, vocari profanas, politicas, seu *honorarias*; profanis accensentur ferie necessariæ, seu rusticæ, & nundinarum. Aliæ demum etiam sunt ferie Nuptiarum, quibus à nuptiis publicis, & solennibus abstineri debet, ut habetur c. *Capellanus*. 4. h. 2. de quibus infra.

Notand. 2. in sacris feriis comprehenditur non tantum diem Dominicum, sed alia quoque festa; per quæ non intelliguntur quæcunque, sed ea tantum, in quibus opus servile, & opus mercenarium prohibetur; & auditio Sacri præcipitur. Inter dies festivos, hoc modo acceptos, quidam vocantur *Majores*, de quibus quandoque fit mentio, ubi conceditur *Oratorium* privatum, exceptis certis festis, & *diebus festis majoribus*. De his apud Pereyra cit. n. 1340. meminit Alexander III. c. *licet*, de feriis, & recenset gloss. ibi: Natalem Domini, diem Epiphaniarum, Paschatis, Ascensionis, & Pentecostes. Quæ autem festivitates ab interdicto excipiantur, habentur quatuor c. *Alma*, nempe Natalitium Domini, Pascha, Pentecostes, & Assumptio Deiparæ. Martinus V. & Eugenius IV. exceperunt diem Corporis Christi cum tota octava; Leo X. excepit festum Conceptionis Virginis, de quibus latè Suarez rom. 5. in 3. p. dist. 34. sect. 1.

Not. 3. Festorum dierum nomine, in Brevis Apostolico, extra tempora nuncupato, vel etiam alibi, ubi de festis diebus incidit mentio, venire dies festos sub præcepto (nimirum abstinendi à servilibus, cum obligatione audiendi Sacrum) tenent Aloys. Riccius in praxi aurea, resol. 273. num. 2. & Vivald. in Candel. aureo p. 1. tit. de sacr. ord. num. 35. quod quidem verum est de illis, quin tamen restringatur ad ea sola; cum valde probabili.

796.

797.

798.

biliter doceant, comprehendi *dies duplices, & festos in ordine ad officia divina, licet non sint à laboribus feriatì*, Suarez tom. 1. Relig. de dieb. fest. c. 9. num. 22. Emman. Rodr. tom. 3. quest. 23. a. 5. & Fagund. in quinque Eccles. præc. l. 1. c. 2. n. 11.

799.

Hinc etiam Pyrrhus Corradus in Praxi Dispens. Apostolic. l. 4. c. 4. quærens, quando petitur dispensatio, & conceditur, ut quis *extra tempora* à jure statuta, tribus diebus Dominicis, seu *aliis festivis diebus* ordinari possit, quinam sint hujusmodi dies festivi, in quibus Ordines Sacri sint conferendi vigore indulti de promovendo extra tempora? responderet sufficere, eos esse *de præcepto*; & quòd in Diocesi Episcopi ordinantis sit solemnitas diei festi, licet ubique illa non celebretur; Barbosa, de pot. Episc. gloss. 11. n. 18. quod non tantum intelligatur de solemnitate *fori*, sed etiam *chori*, ut pluribus exposuimus lib. 1. tit. 11. de Temporib. Ordinat.

ARTICULUS II.

Quis possit indicare Férias?

800.

IN c. 1. dist. 3. de Consecrat. plures in specie enumerantur solennes feriae Sacrae per annum, nimirum Natalis Domini, Sancti Stephani, Sancti Joannis Evangelistæ, Innocentium, Sancti Sylvestri, octavae Domini, & Theophaniæ, Purificatio Sanctæ Mariæ, Sanctum Pascha cum tota hebdomada, Rogationes tribus diebus, Ascensio Domini, Sancti dies Pentecostes, Sancti Joannis Baptistæ, duodecim Apostolorum, maxime tamen Sanctorum Petri & Pauli, qui mundum suâ prædicatione illuminaverunt, sancti Laurentii, Assumptio sanctæ Mariæ, Nativitatis sanctæ Mariæ, Dedicatio Ecclesiæ, sancti Michaelis Archangeli, Dedicatio cujuscunque Oratorii, & omnium Sanctorum, & Sancti Martini; & illæ Festivitates, *quas singuli Episcopi in suis Episcopalibus cum populo collaudaverint*, quæ vicinis tantum circummorantibus indicendæ sunt, non generaliter omni-

bus. Reliquas verò festivitates per annum non sunt cogendi ad feriandum, nec prohibendi.

Circa prædictum textum not. non omnes dies feriatos, inibi enumeratos, nunc esse in usu, propter consuetudinem contrariam ex rationabili causa inductam; unde quædam sunt, ad quas obligantur Fideles *omnes*, quæ scilicet universales sunt; quædam autem, quæ *vicinos tantum commorantes* ligant, nimirum ex statuto loci per Diocesanos ritè condito. Constat enim in pluribus locis quædam Festa noviter introducta, quæ celebranda sunt ex obligatione audiendi Sacrum, & abstinendi à servilibus; & alia ex antiquis abrogata, propter commune bonum, vel etiam necessitatem, aut specialem loci rationem, ut si aliquis è Sanctis specialiter assumatur in Tutelarem, vel Patronum ejus, &c.

Potestatem porro indicendi ferias solennes, Sacras, in universali Ecclesia, habet Summus Pontifex; pro suis autem diocesis, Episcopi; ratio sumitur ex cit. c. 1. ibi: *& illæ Festivitates, quas Episcopi in suis Episcopatibus collaudaverint*; & c. fin. h. t. ibi: *quas singuli Episcopi in suis Diocesis cum Clero, & populo duxerint solenniter venerandas*; ubi not. verba: *coram Clero, & populo*; ex quibus sequitur, spectato jure communi scripto, Episcopum sine populo præsentem, aut ad id vocato, dies festos instituire non posse; adhibetur autem populus, non ut cum Episcopo statuat venerandos dies; sed potius, ut ab eo audiat Præsul, si multiplicitate festorum oneretur, quæve sint, quæ ex consuetudine coli, omissum est; Petr. Gregor. l. 1. p. juris Can. tit. 19. c. 4. schol. 3. Suarez de legib. l. 2. c. 11. & alii.

Not. tamen, quòd, etsi de jure communi hoc procedat, quòd Episcopus non possit indicare novas ferias sine populo, ut dictum est; nunc tamen consuetudine receptum esse, ut dies festi, populo minime vocato, solâ Episcopi autoritate, adhibito Clericorum Consilio, constituti indicentur; sic Azor Instit. moral. p. 2. l. 1. c. 26. q. 2. hoc tamen intellige de Festis *Sanctorum*, qui autoritate Romani Pontificis in numerum *Sanctorum* sunt